

osebam, katerim daje zakon v tem oziru nekake predpravice.

Razpis o oddaji trafike se objavlja na uradni deski finančne oblasti prve instance (deželno ali okrajno finančno ravnateljstvo), potem na uradni deski v dotični občini in v uradnem listu dotične kronovine. Osebe, katerim daje zakon pri podelitvi trafik predpravice, pa se imajo izkazati, da jim je dohodek iz prodaje tobaka za življenje potreben. Ozira se na nje po tej vrsti:

a) Državni uslužbenci, ki so izstopili iz službe, ker je ne morejo več opravljati zaradi nezmožnosti, katere pa niso sami zakrivali, in ki ne uživajo pokojnine ali pa za življenje prepričilo pokojnino; potem njih vdove in sirote, bivši vojaki stalne vojske, mornarice ali deželne brambe, če so v boju s sovražnikom, ali pa tudi v mirnih časih v izvrševanju svoje službe se ponesrečili, in delavci državnih obratnih podjetij, ki so se ponesrečili.

b) Umirovljeni državni uslužbenci in njih udove, če morajo skrbeti najmanj za dvoje nepreskrbljenih otrok.

c) Umirovljeni državni uslužbenci in njih vdove sploh, potem njih še ne omožene hčere in sinovi, ki tudi kot polnoletni niso zmožni, da si kaj služijo.

d) Osebe, ki niso bile v državni službi, pa so si pridobile za državo posebne zasluge.

Ako ni nobenega prosivca omenjenih vrst, se ozirajo tudi še na druge osebe, vendar pa se morajo te izkazati, da žive v razmerah, v katerih jim je nemogoče, da shajajo brez drugega zaslužka.

Prošnje za podelitev trafik iz omenjenih pogojev je vlagati pri c. kr. finančnem ravnateljstvu. Prošnji je prilagati vse tiste listine, katerih je potreba, da se dokaže upravičenost po navedenih določbah. —

Raznoterosti, katere smo navedli pri posrednih davkih, že same po sebi zahtevajo veliko pozornost pri obdačevanju in plačevanju davka. Prav mnogo slučajev je takih, da predpisujejo zakoni pravočasnih naznanil o nameravanem opravilu. Če se davčni zavezanec ne odzivi tako, kakor predpisuje zakon, čaka ga kazen, katera je tem večja, čim večji je prestopok ali čim večkrat se ponavlja. O teh prestopkih razsojajo dohodarstvena sodišča, katera so pri deželnih finančnih ravnateljstvih. Prizivi zoper razsodbe teh oblastev so pripuščene na višja dohodarstvena sodišča in finančno ministerstvo.

Po državnem proračunu za leto 1898. znašajo posredni davki in sicer:

Carina	52,067.653	gld.
Užitnina	129,095.000	"
Kolkovina, odredbina in pristojbine od pravnih opravil	67,099.000	"
Cestarina	1,036.600	"
Puncevanje	355.300	"
Davščina od točenja in prodaje žganih opojnih pijač	1,140.000	"
Sol	22,181.500	"
Tobak	98,502.300	"

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. († Andrej Lukežič.) Zopet je zahtevala bleda smrt žrtev iz naših vrst. Ni si pa izbrala morebiti sivolasega starca, ki se je že naveličal življenja in si itak sam želi smrti; zamorila je marveč mlado, krepko bitje, mladeniča, ki je, dovršivši že skoro študije, dospel

do zaželenega zmotra, a je moral poln nadej in želja leči v hladno zemljo. Umril je namreč dne 12. p. m. Andrej Lukežič, četrtoletnik na tukajšnjem učiteljsišču. Rajnik je bil rojen dne 12. listopada 1879. v Ljubljani, kjer je tudi z izvrstnim uspehom dovršil pet razredov ljudske šole in spodnjo gimnazijo. Iz veselja do učiteljskega stanu pa je vstopil na učiteljsišče, kjer je bil vedno med boljšimi učenci. Ljubili so ga učitelji in součenci, ker je bil tih in blagega značaja. In ravno sedaj, ko bi bil imel dospeti do zmotra, po katerem je hrepenel toliko časa, ga je pograbila kruta smrt in mu uničila krasne nade.

Pokojnik je bolehal že več let za sušico, a vendar je hodil v šolo do zadnje Velike noči. Zadnje dni se sicer ni mogel več ganiti iz sobe, a upal je še vedno, da okreva kot učitelj na kmetih. A bilo je prepozno! Ko so posla pljuča, je preminil lahko, brez bolesti.

Pogreba so se udeležili vsi gg. profesorji, večina gojencev z obeh učiteljskih in vadniških učenci. Tudi več ljubljanskih učiteljev je spremilo na zadnjem poti blagega mladeniča, ki bi bil tako rad deloval v njihovih vrstah za prosep narodov.

Ganljivo je bilo videti doma ubogo mater, ki boleha že več let, da ni mogla za pogrebom. Oko se je posililo človeku, ko so zapeli sošolci ob grobu ljubljene tovariša zadnjo pesem. — A ti, dragi "Tovariš", postavi s temi vrsticami trajen pomnik mladeniču, ki bi bil tako rad deloval za šolo in narod, pa mu je kruta usoda prezgodaj prestrigla nit življenja.

Iz Gradeca. (Iz risarskega tečaja.) Zadnje svoje pismo sem končal z besedami: Več prihodnjic. Od tedaj sem si bil ves čas v svesti dane svoje besede, vendar do izvršitve ni prišlo in to — radi preobitega dela. Dnevni red nam predpisuje sedaj okroglo 7 ur dela na dan, faktično pa delamo povprečno do 9 ur na dan. Nehote si predstavljam, da se udeležujem dirke, ki traja 5 mesecev in katere se udeležuje 14 dirkačev, med katerimi hoče biti vsak prvi. V takem stanu mi pač ni bilo možno rešiti svoje obljube. Storitni hočem danes vsaj deloma to, kar sem zamudil. Prestani bi bili do sedaj izpiti iz treh predmetov in sicer iz prostoročnega risanja, geom. in projekcijskega risanja (nauk o obsenčevanju) in iz redov stebrov v zvezi z umetno-obrtniškim oblikoslovjem. Pri prvem se gleda samo na izvršene risbe.

Drugače pa je bilo pri drugem in tretjem predmetu. Vsak izmed nas je moral poleg zgoraj omenjenih ur žrtvovati še obilo časa za ponavljanje učnega gradiva kot pripravljanje za izpit. Da smo prebavili obsežno gradivo iz geom. in proj. risanja, je zasluga izbornega prof. vit. Siegla, kateremu se je izrekla po izpitu prav zaslužena zahvala celega tečaja za njega neumorno delo. V svojem odgovoru se nam je laskal, kar je trdil pozneje tudi prof. Theyer, da ni imel še tako marljivega tečaja in to nam je v bodrilo. Tudi po trudu g. prof. R. Bakalowitsa smo si pridobili mnogo naukov iz umet.-obrtn. stroke. Pod njegovim vodstvom smo pohodili tukajšnji muzej "Joanneum", za katerega imamo od vodstva permanentne vstopnice, v katerem nas je opozoril na vse stvari, ki spadajo v njegovo stroko. Ogleдали smo si izdelke raznih obrtov iz prejšnjih in sedanjih časov, opazovali in določevali na njih razne sloge. Lep je zlasti oddelek keramičnih izdelkov. O teh predmetih smo imeli pred tednom dni pismeni in ustmeni izpit.

Vprašanja so se nanašala na rede stebrov, na ornamentiko sploh, sloge, keramiko, kovinoslovje, pohištvo itd. V svrhu izpita smo ogleдали tudi arheološko zbirko tukajšnje univerze. Vseučilišni prof. V. Gurlitt nam je razložil okraske na raznih amphorah, hidrijah itd., opisal krasoto tam razpostavljenih kipov največ iz grške zgodovine, kateremu predavanju smo, kakor umevno, sledili z živim zanimanjem. Prof. Altmann nam je obljubil, da nas popelje v livarnico in tvornico za stroje v Andritz, kjer nam hoče razkazati tamošnje zanimivosti. Iz tega je lahko izpredvideti, da nam ni moči misliti na žalostne pojave, ki razjedajo tukajšnje družabno življenje. Zaradi teh čudnih razmer mi, žal, ni dano slišati vojaških koncertov, katere zelo pogrešam. Za zabavo skrbé razna

pevska društva, meščanska in veteranska godba, „Volks-sängerji“ in v zadnjem času imajo Gradčani tudi svoj „Orpheum“, kamor si hodijo preganjat dolg čas. Meni in mojim kolegom pa tudi to ne more pregnati hrepenenja po domu in zavest, da traja vse še nekaj tednov, nam sladi tukajšnje bivanje. Dotlé pa kolegijalni pozdrav!

J. Krulec.

Vestnik.

Cesarja Franca Jožefa I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: Gdč. Bibijana Bisail, učiteljica v Trnovem pri Ilirski Bistrici, nabrala med učiteljstvom postojinskega okraja povodom okrajne učiteljske konferencije dne 22. m. m. 13-25 gld. Živela nabiravka, darovavke in darovavci! Živili nasledniki!

Učiteljski konvikt: G. R. Šeber, tiskar v Postojni, v zmislu „gospodarskega programa“ 10 K.

Sprevod šolskih otrok dunajskih v proslavo cesarjeve vladarske 50 letnice. Ob najlepšem vremenu je praznovala dne 24. rožnika dunajska šolska mladina slavnost cesarjevega jubileja. Slavnosti se je udeležilo okolo 82.000 učencev in učenk, ki so z ostalim prebivalstvom navdušeno pozdravljali navzočega vladarja. Na nagovor župana Luegerja je odgovoril cesar, da se še ni nikdar tako rad odzval kakemu povabilu, kakor vabilu k slavnosti otrok dunajskih. Učitelje je cesar opominjal, naj se z vso vnemo oklenejo svojega svetega poklica ter končal svoj govor s presrečno zahvalo vsem pričujočim zastopnikom ljubega Dunaja, učiteljem in staršem. Končno se je zahvalil še otrokom in pohvalil njih napredek. Županu je dejal cesar tudi, da je bilo to nekaj posebno lepega ter da mu je v posebno tolažbo po mnogih britkostih, katere mu grenijo ravno letošnje leto življenja.

Šolski muzej. Slavno okrajno učiteljsko društvo v Voloskem 10 gld. Nekatera društva še sedaj niso poslala določenih prispevkov za šolski muzej. Prošimo gg. predsednike, oziroma blagajnike dotičnih društev, da se odzovejo tej dolžnosti. Sama navdušenost še ne bo dala šolskemu muzeju trdne podstave, če ne bo dovolj gmotne podpore. Poleg navdušenosti in dobre volje je treba za tako podjetje v prvi vrsti denarja in zopet denarja. — Ker nam gre sedaj tesno s prostorom, prosimo gg. tovariše in tovarišice, ki nameravajo poslati kakoršnekoli izdelke, oziroma stvari za šolski muzej, da odpošljejo te stvari šole od 15. do 20. mal. srpana, tedaj bomo imeli na razpolago dovolj prostora v I. mestni deški šoli, ker se tu konča šolsko leto že dne 14. mal. srpana.

Palackega slavnost. Dne 14. m. m. je minilo 100 let, odkar se je porodil v vasi Hodslavicich na Moravskem veliki češki učenjak František Palacky. Njegovih literarno zgodovinskih del je ogromno število. Čehi so mu postavili 14. rožnika letos častni spomenik (kip). — Dne 17., 18., 19., 20. in 21. m. m. so se pa vršile velike slavnosti temu možu na čast v zlati Pragi, kamor so prišli zastopniki vseh slovanskih plemen.

Zabavni listi za slovensko mladino. Ko smo začeli pisati o tem novem književnem podjetju, je nas navdajala prijetna nadeja, da se bo hitro razprodalo teh malo izvodov, kolikor jih je dal natisniti odbor društva za zgradbo učiteljskega konvikta. To bi neslo učiteljskemu konviktu lep dobiček, in za I. zvezkom bi lahko kmalu zagledal II. zvezek beli dan. Saj je naša mladina željna lepega beriva, in lepo berivo je potrebno naši mladini! Ali — joj! Do danes se je razprodalo dvajset izvodov I. zvezka „Zabavnih listov za slovensko mladino!“ Resno apelujemo na vodstva ljudskih šol, na starše in prijatelje slovenske mladine, da se zganejo in pridneje segajo po tej lepi knjižici. Zlasti ob koncu leta je najprimernejši čas, da se oskrbi pridna mladina z dobrim berivom, ki jo naj zabava v počitnicah. Ganimo se!

Najvišje potrjenje je dobil zakon o uredbi učiteljskih plač na Kranjskem.

Prošnja. Načelnštvo okrajne učiteljske knjižnice za mesto Ljubljano se obrača do vseh šolskih vodstev onih šol, ki izdajajo koncem šolskega leta letna poročila, z uljudno prošnjo, da bi mu blagovolila poslati po dva izvoda letnega poročila. Tudi vodstvo I. mestne petrazredne deške ljudske šole v Ljubljani prosi ista šolska vodstva, da bi mu uposlala vselej po dva izvoda letnega poročila.

Društvo učiteljev in šolskih prijateljev za kamniški okraj je poslalo odboru „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ to-le pismo:

Slavnemu odboru „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani.“

Po sklepu letošnjega običnega zbora, ki se je vršil dne 21. mal. travna v Dobu, izreka podpisano društvo slavnostnemu najtoplejšo zahvalo za trud, s katerim je umelo tako vztrajno in prepričevalno vplivati na mero-dajne kroge, da se je vendar doseglo povišanje plač po personalnem sistemu. Še mnogo takih uspehov!

„Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“ pač zasluži, da postane v istini, t. j. tudi po svojih statutih deželno društvo!

Društvo učiteljev in šolskih prijateljev za kamniški okraj.

V Mengšu, dne 12. rožnika 1898.

L. Letuar l. r.,
t. č. predsednik.

Peter Sirc l. r.,
t. č. tajnik.

K železnici gresta učitelja Vinko Škof iz Hrastnika in Ivan Pólak iz Dola pri Hrastniku. Temu je menda krivo preugodno gmotno stanje ljudskih učiteljev?

Einladung zu der am 13. Juli 1898 in Görjach stattfindenden Bezirkslehrerconferenz für den Schulbezirk Radmannsdorf. — Dnevni red: 1. Ob 10. uri slavnostna sv. maša z zahvalno pesmijo v farni cerkvi v proslavo 50 letnega vladanja presvetlega cesarja. 2. Ob 11. uri otvori predsednik konferencijo, katera potem voli dva zapisnikarja. 3. Slavnostni govor, govori nadučitelj Jožef Medic. 4. Kako naj učiteljstvo zbuja in goji patrijotični čut v šoli in zunaj šole. Poročevalec učitelj Ljudevit Stiasny. 5. Naznanila e. kr. okrajnega šolskega nadzornika. 6. Določitev učnih knjig za šolsko leto 1898./99. 7. Poročilo knjižničnega odbora o stanju in vporabi okrajne knjižnice in polaganje računa za šolsko leto 1897./98. 8. Nasveti o nakupovanju novih knjig za knjižnico. Navsvete je do 8. mal. srpana pismeno naznaniti načelniku knjižničnega odbora A. Gerčarju. 9. Volitev knjižničnega odbora za leto 1898./99. 10. Volitev stalnega odbora za leto 1898./99. 11. Samostalni predlogi. Take predloge je do 8. mal. srpana pismeno naznaniti predsedniku konferencije. — Die Conferenzmitglieder wollen einer dem festlichen Charakter dieser Conferenz entsprechenden Kleidung bei derselben erscheinen.

K. k. Bezirksschulrath Radmannsdorf, am 8. Juni 1898.
Der Vorsitzende: *Kaltenegger.*

Odbor „Slovenskega pevskega društva s sedežem v Ptujju“ je sklenil prirediti letošnjo pevsko slavnost v Celju v nedeljo, dne 14. vel. srpana in določil sledeče skladbe: 1. „Jadransko morje“, moški zbor, Hajdrih. 2. „Pozdrav“, mešan zbor, Foerster. 3. „Križarji na morju“, mešan zbor, Bendl. 4. „Ave Marija“, sestero-glasen mešan zbor s spremljevanjem orkestra, Foerster. 5. „Domovini“, moški zbor, F. S. Vilhar; novost, od društva s častnim darilom nagrajena skladba. 6. „Domovini“, mešan zbor, L. Pahor; novost, od društva s častnim darilom nagrajena skladba. Odbor si je svest, da je storil svojo dolžnost; priskrbel je za koncert dve novi skladbi s svoječasnim razpisom dveh častnih daril, izbral za veliki koncert v vsakem obziru ugoden kraj, in odredil koncert v olajšanje oddaljenim gostom na jako priličen dan. Povoljna izvršitev in končni srečni uspeh 14. vel. srpana pa zavisi od požrtvovalnosti in uneme čč. gg. povrjenikov, raznih slovenskih pevskih društev, poedinih pevk in pevcev. Slovensko pevsko društvo s sedežem v Ptujju, osnovano na najširši podlagi, ne razpolaga na svojem sedežu v Ptujju s številnim in